



โครงการวิจัยชาติพันธุ์ : กระบวนทัศน์ใหม่ในการสืบสานภาษาและวัฒนธรรม

โครงการวิจัยย่อยกระบวนการทางภาษากลุ่มชาติพันธุ์ที่ดำเนินอยู่
บทความวิจัย

โดย รองศาสตราจารย์ สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ

สิงหาคม 2556

โครงการชาติพันธุ์ : กระบวนทัศน์ใหม่ในการสืบสานภาษาและวัฒนธรรม

โครงการวิจัยย่อยกระบวนการทางภาษากลุ่มชาติพันธุ์ที่ดำเนินอยู่

SuwattanaLiamprawat. 2011. The Lexical Variation between Three Generations of Thai Song Dam in Ratchaburi Province, Thailand . *Silpakorn University Journal of Social Sciences, Humanities and Arts* Volume 11 Number 2 (July-December) 2011 : 59-77

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. 2556. การแปรการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยดำ อำเภอยะโยย จังหวัดเพชรบุรี วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ

ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(ความเห็นในบทความนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)



Silpakorn University

Journal of Social Sciences, Humanities, and Arts

Volume 11 Number 2 (July-December) 2011



Surasawasdi Sooksawasdi

Pimalaporn Wongchinsri



Suwattana Liamprawat

Ruchi Agarwal

Eugene Jones

Silpakorn University
Journal of Social Sciences, Humanities, and Arts

Copyright All rights reserved. Apart from citations for the purposes of research, private study, or criticism and review, no part of this publication may be reproduced, stored or transmitted in any other form without prior written permission by the publisher.

Published by Silpakorn University Printing House.
Silpakorn University, Sanamchandra Palace
Campus, Nakhon Pathom 73000

©Silpakorn University ISSN 1513-4717

Editorial Advisory Board

Emeritus Prof. Chetana Nagavajara, Ph.D.

Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre,
Thailand

Prof. Santi Leksukhum, Ph.D.

Department of Art History, Faculty of Archaeology,
Silpakorn University, Thailand

Emeritus Prof. Kusuma Raksamani, Ph.D.

Department of Oriental Languages, Faculty of Archaeology,
Silpakorn University, Thailand

Assoc. Prof. Rasmi Shoocongdej, Ph.D.

Faculty of Archaeology, Silpakorn University, Thailand

Assoc. Prof. Maneepin Phromsuthirak, Ph.D.

Faculty of Arts, Silpakorn University, Thailand

Prof. Samerchai Poolsuwan, Ph.D.

Faculty of Sociology & Anthropology,
Thammasat University, Thailand

Assist. Prof. Wilailak Saraithong, Ph.D.

English Department, Faculty of Humanities,
Chiang Mai University, Thailand

Assist. Prof. Alice Thienprasert, Ph.D.

Director, Silpakorn University Research and Development Institute, Thailand

Silpakorn University Journal of Social Sciences, Humanities, and Arts is published in June by Silpakorn University. The journal features articles and research notes/articles in the fields of Art and Design and the Social Sciences and Humanities. Its aim is to encourage and disseminate scholarly contributions by the University's faculty members and researchers. Well researched, innovative works by other scholars are welcome. A review committee consisting of academic experts in the relevant fields will screen all manuscripts, and the editorial board reserves the right to recommend revision/ alteration, if necessary, before their final acceptance for publication.

Editor

Assoc. Prof. Thanik Lertcharnrit, Ph.D.

Faculty of Archaeology, Silpakorn University

Editorial Board

Asst. Prof. Bamrung Torut, Ph.D.

Faculty of Education, Silpakorn University

Instructor Kamonpan Boonkit, Ph.D.

Faculty of Arts, Silpakorn University

Instructor Supaporn Nakhunlung, Ph.D.

Department of Sociology-Anthropology, Faculty of Social Sciences, Chiangmai University

Prof. Miriam Stark, Ph.D.

Department of Anthropology, University of Hawaii, USA

Assoc. Prof. Peter Smith, Ph.D.

International College, Mahidol University, Salaya, Nakhon Pathom

Assist. Prof. Matthew Liebmann, Ph.D.

Department of Anthropology, Harvard University, USA

Managing Editor

Pranee Vichansavakul

All correspondence should be addressed to :

Managing editor, 44/114 Soi Phaholyothin 52, Phaholyothin Road,
Klongthanon Saimai, Bangkok 10220

Telephone : 080-5996680 Fax : 66-2973-8366

E- mail address : pranee_aon1@hotmail.com

Web site : <http://www.journal.su.ac.th> and www.surdi.su.ac.th

Information about the Journal

An electronic journal is provided on the web site (<http://www.journal.su.ac.th> and www.surdi.su.ac.th)



Silpakorn University

Journal of Social Sciences, Humanities, and Arts

Volume 11 Number 2 (July-December) 2011

Contents

Editor's Note	5
---------------	---

Articles

Saphao: Lan Na Perception on a Journey Across the Ocean	7
Surasawasdi Sooksawasdi	
Encountering Death: Towards a Deeper Understanding of Life in <i>Wit and Time</i>	34
Pimalaporn Wongchinsri	
Lexical Variations between Three Generations of Tai Dam in Ratchaburi Province, Thailand	59
Suwattana Liamprawat	
Thai and Indian Cultural Linkage: The Religious Festivities	78
Ruchi Agarwal	

Book Review

<i>Immanuel Ness and Dario Azzellini, Ours to Master and to Own</i>	92
Reviewed by Eugene Jones	

Lexical Variations between Three Generations of Tai Dam in Ratchaburi Province, Thailand¹

Suwattana Liamprawat*

*Department of Thai, Faculty of Arts,
Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand*

**Corresponding author. Email address: sliamprawat@yahoo.com*

Abstract

Tai Dam is a language in the southwestern group of the Tai language family. Spoken in Vietnam, Laos and Thailand, Tai Dam originated in the Sip Song Chu Tai region of Vietnam. This article aims to study the lexical variations between three generations of Tai Dam speakers in Donkhlang Subdistrict Damnernsaduak District, Ratchaburi Province. Data for the analysis comes from a list of 222 semantic units tested on three generations of informants : old generation (over 60 years old), middle generations (35-55 years old), and young generation (18-30 years old). The results reveal that the first generation used Tai Dam the most whereas the third generation used Tai Dam the least. The young generation use lexical in central Thai more than the other generation groups. The young generation tend to use only lexical in standard Thai or lexical in central Thai together with lexical in Tai Dam. When the young speakers use Tai Dam lexical, a variation in sounds was found. The sound variation can be attributed to the fact that standard Thai is an official language used in educational institutes and the mass media in Thailand.

Key Words: Lexical variation; Social variation; Thai Song Dam; Tai Dam

¹ This research is a part of "Ethnicity: New Paradigm in Language Cultural Transmission" which is in a sub-project "Ethnic language processes in progress" funded by The Thailand Research Fund.

Introduction

The Tai Song Dam or Tai Dam ethnic group of Thailand speak a language in Tai Family of Southwestern Tai Group. Fang Kuei Li (1959) classified languages in Tai Family into three groups; namely, Northern Tai Group, Central Tai Group and Southwestern Tai Group. The Tai Dam are named in differently such as Lao Song, Tai Dam, Phu Tai Dam, Tai Song and Tai Song Dam. The variation of naming is presumed to be because both “Song” (ᨶᩣ᩠ᨦ) and “Song” (ᨶᩣ᩠ᨦ) mean “pants”. Therefore, “Lao Song” means someone who is wearing a black shirt and pants living on the bank of the Black River, Northern Vietnam.

The original residence of the Tai Dam is in the south of China next to Northern Vietnam. They settled down scattered from Guangxi, Yunnan, Tang Kea, Black and Red River Basin and Sipsong Chu Tai. Muang Thaen or Dienbienphu was the center of this dependent state. Because of war, the Tai Dam migrated to Thailand during ThonBuri Era (BE 2322) and the rein of King Rama V of Rattanakosin (BE 2430). They first settled down in Phetchaburi. Nowadays, the Tai Dam spread in different provinces of Thailand such as Phetchaburi, Suphanburi, Nakhonpathom, Samutsakhon, Kanchanaburi, Lopburi, Saraburi, Phichit, Phisanulok, Sukhothai, and Loei. (Panida Yensamut, 1981)

It is notable that nowadays the Tai Dam communities in Thailand are affected by the development of the country in every aspect. The communities; therefore have changed into bilingual communities and multilingual communities because of the influence the media, education as well as the interaction with the outsiders. The Tai Dam have to communicate in the official Thai Language i.e. teenage use central Thai (Bangkok Thai dialect) vocabulary whereas the working people and the elderly people speak Tai Dam more than other groups. According to this observation, the researcher then incorporated sociolinguistic principles in the framework of this study by using the study of language variation which mainly states that there is a variation in every language i.e. the different forms of language are interchangeable without changing the main meaning. Therefore, the

variation of language can be explained by social factors such as gender, age, education, residence and situation.

The researcher was interested in the variation of language over different age groups because it does not only reveal a variety of languages used by people of different age groups, but also reveal a change in progress and an apparent-time change. Moreover, a society where people of the new generation are likely to speak their ethnic language less will be overtaken by other languages which will result in language shift. The ethnic language will soon disappear and become a dead language. For all these reasons, the researcher then incorporated age as an important variation in the study of Tai Dam.

This analysis aims to study lexical variation and lexical usage among three generations in Tai Dam living in Donkhleng Sub-District, Damnernsaduak District, Ratchaburi Province. The independent variables is the language informants' age and the dependent variable is the 222 semantic units used in the analysis.

Research Methodology

1. Semantic units selection

Researcher used word list of Tai Dam vocabulary spoken in Vietnam (Fippinger 1974). This includes 222 semantic units of Tai Dam vocabulary which have different consonant and vowel from the central Thai (Bangkok Thai dialect) because the researcher wanted to study the variation of Tai Dam language in Thailand to see if the lexical exist in Tai Dam language in Vietnam or not and to what extent.

2. Site selection

Researcher opted to conduct the research in the western part of Thailand because there are a lot of the Tai Dam living there. The site chosen is Tai Dam community Mu 1 Donkhleng Sub-District Damnernsaduak District, Ratchaburi Province.

3. Informants selection

The criteria used in the selection of informants are as follows:

- 3.1 Born and raised up in the local area, without migration
- 3.2 Use Tai Dam in daily life
- 3.3 Obtain clear articulation and good sight and listening skills
- 3.4 Obtain language expertise

4. The criteria of generation

The informants are divided into three generations.

The researcher fixed the range of five years so as to prevent a narrow gap of age among the informants with the same level of expertise. Prior research in this category also used the range of five years. (Labov, 1972)

- a. The first generation (G1) represents the elderly whose age is more than 60 years old.
- b. The second generation (G2) represents the middle-aged whose age is between 35-55 years old.
- c. The third generation (G3) represents the younger people whose age is between 18-30 years old.

Regarding the above criteria, the informants chosen are:

- a. The first generation of informant
 - 1. Mrs. Aae Puakja, 75 years old.
 - 2. Mr. Narong Donnoi, 70 years old.
 - 3. Mrs. Yai Sewi, 65 years old.
- b. The second generation of informant
 - 1. Mrs. Jannaphat Prathepphephon, 48 years old.
 - 2. Mr. Yot Satphet, 50 years old.
 - 3. Mrs. Wan Aujphet, 40 years old.
- c. The third generation of informant
 - 1. Miss Watcharawadee Unrua, 19 years old.
 - 2. Mr. Kamol Aujphet, 28 years old.
 - 3. Miss Ratree Butphet, 25 years old.

5. Data collection

The researcher used a word list of 222 semantic units in the interview. In case the informants did not understand the meaning

because of unclear meaning, the interviewer used real objects, illustrations and body expressions and a make-up situation to facilitate the interview. When the informants understood the meaning and articulate the word, the interviewer recorded the sound twice and then transfer into phonetic alphabet.

Phonological System of Tai Dam

The researcher collected the data of phonological system of Tai Dam at Donkhleng Sub-District Damnernsaduak District, Ratchaburi Province. The results are as follows:

There are 19 consonant phonemes of Tai Dam in Donkhleng as follows /p, ph, b, t, th, k, kh, ʔ, c, f, s, h, m, n, ɲ, ɳ, l, w, j/ and there are 18 simple vowel phonemes as follows /i i: e e: ɛ ɛ: ʊ ʊ: ə ə: a a: u u: o o: ɔ ɔ:/ and 4 Diphthong as follows /ia ɯa ua aʊ/

There are 6 tones as follow

1. Tone 1 mid rising tone (34)
2. Tone 2 mid rising falling tone (354)
3. Tone 3 low rising tone (24)
4. Tone 4 high level tone (44)
5. Tone 5 mid falling tone (32)
6. Tone 6 high rising falling tone (452)

Results

The results of this study will be discussed as follows:

1. The lexical variation among three generations

The variation of language used by people of three generations means the usage of the same lexical or the usage of different lexicals in the same semantic unit.

2. Variation of lexical variants among three generations

The variation of the same lexical in people of three generations means Tai Dam people use the variation of the same lexical by changing vowel sound or consonant sound which have similar phonetic feature.

The criteria used in judging the variation of the same lexical focus on the variation of vowel sound or consonant sound. For example, /khaw⁵ po:t⁴/ ~ /khaw⁵ pho:t⁴/ ‘corn’ the variation of consonant sound /p/ and /ph/ has similar phonetic feature, so / khaw⁵ po:t⁴/ and /khaw⁵ pho:t⁴/ are the variation of the same lexical.

The word /pi:¹/ and /ʔuan⁵/ ‘to be fat’ do not use any variation which has similar phonetic feature, therefore, the word /pi:¹/ and /ʔuan⁵/ are different lexicals.

There is an exceptional case. Even though some words use similar phonetic feature, the researcher indicates the language of those words according to study and research evidence. For example, several documents indicate that the word /ka:ŋ¹ ku:n²/ ‘night’ is Tai Dam, whereas /kla:ŋ¹ khu:n²/ is central Thai. The researcher then indicated that they are different lexicals.

1. The lexical variation among three generations

The analysis of lexical variation of three generations in Tai Dam living in Donkhleng Sub-District Damnernsaduak District, Ratchaburi Province from 222 semantic units is as follows:

1.1 Semantic units which people of three generations used the same lexical.

1.2 Semantic units which people of two generations used the same lexical.

1.3. Semantic units which people of three generations used different lexicals.

1.1 Semantic units which people of three generations used the same lexical.

The language informants interviews revealed that the Tai Dam of three generations used the same lexical. There are 153 semantic units (68.91%) which can be classified as follows:

1.1.1 From the analysis of Tai Dam vocabulary, the Tai Dam of three generations used Tai Dam vocabulary. There are 81 semantic units (36.49%) as indicated (A) in the following table.

G1 Age over 60 years	G2 Age 35-55 years	G3 Age 18-30 years
A	A	A

Example

Semantic unit	G1,2,3
‘tree’	/kɔː³ maj⁶/
‘papaya’	/ma⁵ hoŋ³/
‘mouth’	/sop³ ~ huː² sop³/
‘to hear’	/daj⁵ ŋin²/
‘to speak’	/paʔ³/
‘to cry’	/haj⁵/
‘meet’	/pɔː¹/
‘human’	/kon²/
‘father’	/ʔaːj⁵/
‘mother’	/ʔem¹/

1.1.2 The usage of other lexicals means the Tai Dam informants of three generations used central Thai (Bangkok Thai dialect), or new word. There are 72 semantic units (32.43%). They will be indicated as (B) in the following table.

G1 Age over 60 years	G2 Age 35-55 years	G3 Age 18-30 years
B	B	B

Example

Semantic unit	Tai Dam	G1,2,3
'rabbit'	/thɔʔ³/	/ka⁵ ta:j³/
'spider'	/siŋ² sa:w¹/	/to:¹ mɛ:ŋ² mum² ~ mɛ:ŋ² mum²/
'chopstick'	/thu:²/	/ta⁵ kiap³/
'conical hat'	/kup³/	/muaʔ³/
'cloud'	/piəŋ² fa:³/	/khi:⁵ me:k⁴ ~ me:k⁴/
'sock'	/ma:t⁵/	/thuŋ¹ ti:n¹/
'towel'	/xan¹/	/pha:⁵ pok³ hua¹ ~ pha:⁵ ka:t⁴ hua¹/
'to shoot'	/bɛn²/	/niŋ²/
'grit teeth'	/ŋan⁶/	/khop¹/
'clever'	/lak²/	/sa⁵ la:t⁴/

1.2 Semantic units which people of two generations used the same lexical.

The usage of the same lexical used by two generation means the Tai Dam informants of two generations used Tai Dam only, or other dialect or both Tai Dam and other dialects. There are 62 semantic units (27.93%). They can be classified into 5 categories as follows:

1.2.1 The second and the third generations used other dialects or new word whereas the first generation used Tai Dam. There are 22 semantic units (9.91%) as indicated in the following table.

G1 Age over 60 years	G2 Age 35-55 years	G3 Age 18-30 years
A	B	B

Example

Semantic unit	G1	G2, 3
‘star’	/la:w ¹ /	/da:w ¹ /
‘a fly’	/mɛ:ŋ ² ɲwan ² /	/mɛ:ŋ ² wan ² /
‘mosquito’	/to: ¹ ɲuŋ ² /	/juŋ ² /
‘to swim’	/lɔ:j ² /	/wa:j ⁴ /
‘rotate’	/pin ⁵ /	/mun ¹ /
‘hammock’	/ʔu: ³ /	/pe: ² ~ ple: ² /
‘yet’	/he: ¹ /	/ɲaŋ ² /
‘will’	/ciʔ ³ /	/caʔ ³ /
‘deep’	/lɤk ⁴ /	/lɯk ⁴ /

1.2.2 The first and the second generations used Tai Dam whereas the third generation used other dialects or new word. There are 16 semantic units (7.21%) as indicated in the following table.

G1	G2	G3
A	A	B

Example

Semantic unit	G1,2	G3
‘grass’	/kɔ: ¹ ɲa: ⁵ /	/kɔ: ¹ ja: ⁵ /
‘calf’	/ma ⁵ kɛŋ ⁵ ~ na: ⁵ kɛŋ ⁵ /	/na: ⁵ khɛŋ ⁵ ~ khɛŋ ⁵ /
‘remember’	/cɯ: ³ /	/cam ¹ /
‘man’	/kon ² ca:j ² ~ pɔ: ⁴ ca:j ² /	/pɔ: ³ cha:j ² /
‘human’	/kon ² /	/khon ² /
‘spear’	/hɔʔ ³ /	/hɔ:k ³ /
‘not’	/bɔ: ³ /	/maʔ ⁴ /

1.2.3 The second and the third generations used both Tai Dam and other dialects or new word ($\frac{A}{B}$) whereas the first generation used Tai Dam only. There are 12 semantic unit (5.41%) as indicated in the following table.

G1	G2	G3
A	A B	A B

Example

Semantic unit	G1	G2, 3
'moon'	/bwan ¹ /	/bwan ¹ / /dwan ¹ /
'rainbow'	/to: ¹ huŋ ⁶ /	/to: ¹ huŋ ⁶ / /to: ¹ luŋ ⁶ ~ luŋ ⁶ /
'day'	/mɯ: ⁶ /	/mɯ: ⁶ / /wan ² /
'fat'	/pi: ¹ /	/pi: ¹ / /ʔuan ⁵ /
'to push'	/suj ¹ /	/suj ¹ / /phak ³ /
'corn'	/khaw ⁵ li: ² /	/khaw ⁵ li: ² / /khaw ⁵ po:t ⁴ ~ khaw ⁵ pho:t ⁴ /

1.2.4 The first generation and the second generation used Tai Dam whereas the third generation used Tai Dam and other dialects or new word. There are 10 semantic units (4.5%) as indicated in the following table.

G1	G2	G3
A	A	A B

Example

Semantic unit	G1,2	G3
‘neck’	/kɔː²/	/kɔː²/ /khɔː²/
‘heart’	/hua¹ caɯ¹/	/hua¹ caɯ¹/ /hua¹ caj¹/
‘to give’	/haw⁵/	/haw⁵/ /haj⁵/
‘crawl’	/ca:n²/	/ca:n²/ /kha:n²/
‘fever’	/saj⁵/	/saj⁵/ /khaj⁵/
‘ash’	/taw⁵/	/taw⁵/ /thaw⁵/

1.2.5 The first generation used both Tai Dam and other dialects or new word whereas the second and the third generation used other dialect or new word. There are 2 semantic units (0.9%) as indicated in the following table.

G1	G2	G3
A B	B	B

Example

Semantic unit	G1	G2,3
‘worm’	/to:¹ lɯan²/ /to:¹ saj⁵ dɯan²/	/to:¹ saj² dɯan² ~ saj² dɯan²/
‘half’	/thoŋ²/ /kɯŋ⁴/	/kɯŋ⁴/

1.3 Semantic units which people of three generations used different lexicals.

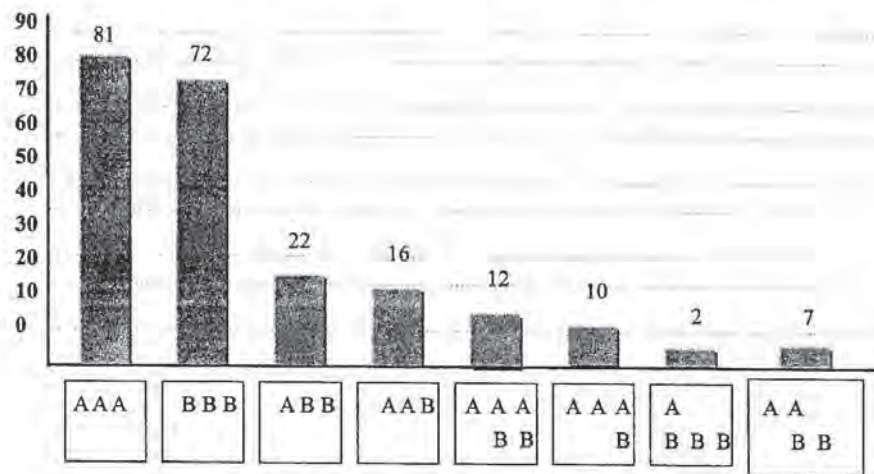
The first generation used Tai Dam whereas the second generation used both Tai Dam and other dialects and the third generation used other dialects only. There are 7 semantic units (3.15%) as indicated in the following table.

G1	G2	G3
A	A B	B

Example

Semantic unit	G1	G2	G3
'night'	/kɯ:n ² /	/ka:ŋ ¹ kɯ:n ² / /ka:ŋ ¹ khɯ:n ² /	/ka:ŋ ¹ khɯ:n ² /
'visit'	/ja:m ⁴ /	/ja:m ⁴ / /jiam ⁴ /	/jiam ⁴ /
'spill'	/ba: ¹ /	/ba: ¹ / /hok ³ /	/hok ³ /
'rotten'	/min ¹ /	/min ¹ / /men ¹ /	/men ¹ /
'swell'	/kau ⁵ /	/kau ⁵ / /buam ¹ /	/buam ¹ /
'shortened'	/kɔm ⁵ /	/kɔm ⁵ / /san ⁵ /	/san ⁵ /
'short'	/ten ⁵ /	/ten ⁵ / /san ⁵ /	/san ⁵ /

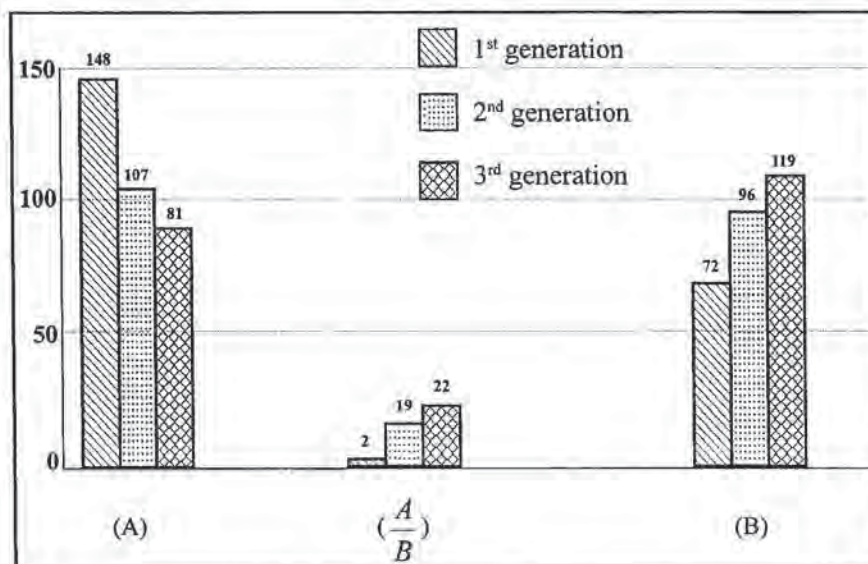
Pattern of the lexical item usage can show in chart as the following :



It is clearly stated that the informants of three generations in Tai Dam language community, Damnernsaduak District, Ratchaburi Province used 81 semantic units of Tai Dam vocabulary and 72 semantic units of other dialects. Regarding to the ratio of the usage of Tai Dam vocabulary (A), and other dialects (B), and both Tai Dam vocabulary together with other dialects ($\frac{A}{B}$) among three generations. The first generation used Tai Dam the most and used other dialects the least. The third generation used Tai Dam the least, used other dialects the most and used Tai Dam together with other dialects the most as indicated in the following table.

Generation	(A) %		$(\frac{A}{B})$ %		(B) %	
G1	148	66.67	2	0.9	72	32.43
G2	107	48.20	19	8.56	96	43.24
G3	81	36.5	22	9.9	119	53.60

The above table compares the usage of Tai Dam (A), Tai Dam together with other dialects ($\frac{A}{B}$) and other dialects (B) among three generations.



2. Variation of lexical variants among three generations

There are two categories of lexical variants.

2.1 The lexical variants of Tai Dam

2.2 The lexical variants of other dialects

2.1 The lexical variants of Tai Dam

Different generation of Tai Dam's informants used more than one form of the vocabulary. The variations found are the deduction of syllable, the addition of syllable and syllable changes. The syllable which contains the main meaning remain unchanged.

Example

Semantic unit	Generation	
'mud'	<u>G1</u> /po:ŋ ¹ /	<u>G2, 3</u> /khi: ⁵ poŋ ¹ /
'nose'	<u>G1,2</u> /hu: ² laŋ ¹ /	<u>G3</u> /laŋ ¹ /
'elephant'	<u>G1,2</u> /to: ¹ ca:ŋ ⁶ /	<u>G3</u> /ca:ŋ ⁶ /
'abdomen'	<u>G1</u> /kham ² pum ¹ /	<u>G2</u> /pum ¹ /
'trousers'	<u>G1</u> /pha: ⁵ suaŋ ³ kha: ¹ hi: ² /	<u>G2, 3</u> /suaŋ ³ kha: ¹ hi: ² / /suaŋ ³ hi: ² /

In addition, there have found consonant and vowel variation in Tai Dam Language such as

Phonological variation	Semantic unit	Generation	
/aʷ ~ aw/	'heart'	<u>G1,2</u> /hua ¹ caʷ ¹ /	<u>G3</u> /hua ¹ caʷ ¹ ~ hua ¹ caw ¹ /
/ɛ ~ ia/	'tooth'	<u>G1,2</u> /khɛw ⁵ /	<u>G3</u> /khɛw ⁵ ~ khiaw ⁵ /
	'breathe'	/ha:j ¹ caʷ ¹ /	/ha:j ¹ caw ¹ /
/s ~ c/	'like this'	<u>G1,2</u> /caŋ ³ si: ⁶ /	<u>G3</u> /jaŋ ³ ci: ⁶ /
/d ~ l/	'worm'	<u>G1</u> /to: ¹ dʷan ¹ ~ to: ¹ lʷan ¹ /	
/ɲ ~ ŋ/	'sew'	<u>G1,2</u> /ɲip ⁴ /	<u>G3</u> /ɲip ⁴ /

2.2 The lexical variants of other dialects

Different generations used the central Thai dialect or Bangkok Thai dialect or new vocabulary. The variations found are the deduction of syllable, the addition of syllable and syllable changes. The syllable which contains the main meaning remains unchanged.

Semantic unit	Generation	
'spider'	<u>G1</u> /to: ¹ mɛ:ŋ ¹ mum ¹ /	<u>G2, 3</u> /mɛ:ŋ ¹ mum ¹ /
'cloud'	<u>G1, 2</u> /khi: ⁵ me:k ⁴ /	<u>G 3</u> /me:k ⁴ /
'to tell a lie'	<u>G1</u> /khi: ⁵ bɛ:w ⁵ /	<u>G2, 3</u> /bɛ:w ⁵ /

In addition, there have found consonants and vowels variation of new vocabulary such as

Phonological variation	Semantic unit	Generation	
/c ~ ch/	'hour'	<u>G1</u> /cua ⁴ mo:ŋ ¹ /	<u>G2, 3</u> /cua ⁴ mo:ŋ ¹ ~ chua ⁴ mo:ŋ ¹ /
/p ~ ph/	'corn'	<u>G 2</u> /khaw ⁵ po:t ⁴ /	<u>G3</u> /khaw ⁵ pho:t ⁴ /
/khw ~ f/	'axe'	<u>G1</u> /khwa:n ¹ /	<u>G2, 3</u> /fa:n ¹ /
/p ~ pl/	'hammock'	<u>G3</u> /pe ² : ~ ple: ² /	

Conclusion

The interviews with three generations of informants living in Donkhlang Sub-District, Damnernsaduak District, Ratchaburi Province using 222 semantic units revealed that the first generation used Tai Dam the most whereas the third generation used Tai Dam the least. Regarding the usage of other dialect, the third generation used other dialects the most whereas the first generation used other dialects the least. Regarding the usage of Tai Dam together with other dialects, the third generation used them the most.

Besides, there are variation of lexical variants in Tai Dam and other dialects such as the addition of syllable, the deduction of syllable, consonant and vowel changes. Therefore, age can be an important factor which affects the changes in Tai Dam used by people living in Donkhlang Sub-District, Damnernsaduak District, Ratchaburi Province.

Discussion

The results of this study reflect that people of new generation use central Thai (Bangkok Thai dialect) instead of Tai Dam. Moreover, they also try to mingle well with central Thai people on the aspect of language so as not to be distinguished. If the situation continues like this, the influence of central Thai (Bangkok Thai dialect) will hinder Tai Dam lifestyle. If the people in this community do not preserve and develop their Tai Dam, the researcher anticipates that Tai Dam language will encounter a crisis within a few generations.

Reference

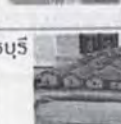
- Buranasing, A. (1988) *Wikro kaan plian plaeng kam khong khon sam radap aju nai phasaa Tai Song*. M.A. Thesis, Mahidol University. (in Thai)
- Ferguson, C. A. and Gumperz, J. D. (1973) "Variety, dialect and language." *Reading for Applied Linguistics*. Vol.1, Ed. By J.F.B. Allen and Pit Corder. London : Oxford University Press.
- Gedney, W. J. (1979) A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects." *Studies in Linguistics in Honor of George L. Trager*. Ed. By M. Estillie Smith. Mouton : The Hauge.
- Labov, W. (1972) *Sociolinguistics Pattern*. Philadelphia : University of Pennsylvania.
- Li, F. K. (1959) "Classification by Vocabulary : Tai Dialects". *Anthropological Linguistics* Vol. 1-2.
- Liamprawat, S. and Wattanaprasert K. (1996) *Wikhro kaan chai Kham lae kaan plae khong phasaa khong khon sam radap aju nai chumchon phasaa Lao lum nam thacin*. Nakhon Pathom : Silpakorn University Press. (in Thai)
- Maneewong O. (1978) *A Comparative phonological Study of Lao Song in Petburi and Nakhon Pathom Province*. Unpublished M.A. Thesis, Mahidol University. (in Thai)
- Prasitratthasin, A. (1989) *Kham cam kat khwaam nai phasaasaat sangkom*. Bangkok : Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- _____. (2007) *Pasaasaat sangkhom*. Bangkok : Chulalongkorn University Press. (in Thai)



วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ

ปีที่ 33 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) พ.ศ. 2556

	การขุดค้นทางโบราณคดีบริเวณพื้นที่สถานีรถไฟธนบุรี (เดิม) : พื้นที่ใช้งานเดิมของคนธนบุรี กรรณิการ์ สุธีรัตนภิรมย์	
	วรรณกรรมคำสอนภาคใต้ "ฉบับพิมพ์เล่มเล็ก" : การสืบทอดและสร้างสรรค์ตำนานเนื้อหาคำสอน พีชกร จิณนุ	 
	วรรณศิลป์ล้านนาจากมหาชาติภาคพายัพ ส่วนวนสร้อยสังกร วาที ธรรมเชื้อ	
	การประมาณค่าความผันผวนและการพยากรณ์มูลค่ากองทุนรวมหุ้นระยะยาว สุรชัย จันทะรังสี, อุดดาวรรณ อาภาพรม	
	การศึกษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นประจำภาคเหนือตอนล่าง เพื่อการออกแบบเรขศิลป์บนบรรจุภัณฑ์ของที่ระลึก กนกชัย ธิกรธรรมา และ ธิกรณธร อัคร์ทำดวง	 
	การศึกษาของนักเรียนต่างตัวในโรงเรียนรัฐไทย ฐิติเมตต์ อาภาพรรณนที	 
	การพัฒนาจริยธรรมในองค์การผ่านกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ลาวัณย์ หนูนิล	 
	การแปรการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยคำ อำเภอเขาอ้อ จังหวัดเพชรบุรี สุวิมล เลื่องประวุฒิ	
	ความหมายและอัตลักษณ์ของจีนฮากกา ศิริเพ็ญ อึ้งสิทธิพูนพร	
	วัฒนธรรมเกี่ยวกับความสุภาพและแนวคิดเรื่องหมักกับการดูคตหน้าของตัวละครในรามเกียรติ์ ทิวดี วราเอกศิริ	

ISSN 0857-5428

www.surdi.su.ac.th, www.journal.su.ac.th,
www.tci-thaijo.org/index.php/sujthai



วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ

ปีที่ 33 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) พ.ศ. 2556

Silpakorn University Journal

Volume 33 Number 1 (January-June) 2013

ISSN 0857-5428

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการสาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ ของนักวิชาการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
2. เป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการในสาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ
3. ส่งเสริมให้นักวิชาการและผู้สนใจได้นำเสนอผลงานวิชาการในรูปแบบบทความวารสาร

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. เจตนา นาควัชระ

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ศาสตราจารย์ ดร. สันติ เล็กสุขุม

ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา รัชชมณี

ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อริศร เทียนประเสริฐ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ระเบียบ สุภาวีรี

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ทุกบทความได้รับการตรวจความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ

ผ่านการรับรองคุณภาพของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) และอยู่ในฐานข้อมูล TCI

และจะถูกคัดเลือกเข้าสู่ฐานข้อมูล ASEAN Citation Index (ACI)



กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง

ภาควิชาศิลปไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศาสตราจารย์ ดร. สุวิไล เปรมศรีรัตน์

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์พิษณุ ศุภนิมิตร

ภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ

ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญยจีรา ชिरเวทย์

ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์ จิรพนธ์ ธนตานติ

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บรรณาธิการบริหารวารสาร นางปรานี วิชานศวกุล

กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม)

จำนวนพิมพ์ 300 เล่ม

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

รองศาสตราจารย์ระเบียบ สุภวิรี บรรณาธิการวารสาร

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ อ.เมือง

จ.นครปฐม 73000 E-mail: dawgrabiab107@gmail.com หรือ

คุณปรานี วิชานศวกุล บรรณาธิการบริหารวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร. 080-5996680 E-mail: pranee_aon1@hotmail.com

ผู้เขียนบทความสามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มขอส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ ได้ที่

Website: <http://www.surdi.su.ac.th>, <http://www.journal.su.ac.th> หรือ <http://www.tci-thaijo.org/index.php/sujthai>

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

อ.เมือง จ.นครปฐม 73000 โทรศัพท์ 034 – 255814



วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ
ปีที่ 33 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) พ.ศ. 2556

สารบัญ

บทบรรณาธิการ 5

บทความประจำฉบับ

การขุดค้นทางโบราณคดีบริเวณพื้นที่สถานีรถไฟธนบุรี (เดิม) : 9
พื้นที่ใช้งานเดิมของคนธนบุรี
กรรณิการ์ สุธีรัตนภิรมย์

วรรณกรรมคำสอนภาคใต้ “ฉบับพิมพ์เล่มเล็ก” : 25
การสืบทอดและสร้างสรรค์ด้านเนื้อหาคำสอน
พัชลินจ์ จินนุ่น

วรรณศิลป์ล้านนาจากมหาชาติภาคพายัพ สำนวนสร้อยสังกร 51
วาทิต ธรรมเชื้อ

การประมาณค่าความผันผวนและการพยากรณ์มูลค่า 73
กองทุนรวมหุ้นระยะยาว
สุรัชย์ จันทรจรัส, ลัดดาวรรณ อาจพรม

การศึกษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นประจำภาคเหนือตอนล่าง 93
เพื่อการออกแบบเรขศิลป์บนบรรจุภัณฑ์ของที่ระลึก
ทินวงษ์ รักอิสสระกุล และธัญญธร อินทร์ท่าฉาง

การศึกษาของนักเรียนต่างด้าวในโรงเรียนรัฐไทย 111
จิติมติ อาพัทธนานนท์

การพัฒนาจริยธรรมในองค์การผ่านกระบวนการ 131
บริหารทรัพยากรมนุษย์
सानิตย์ หนูนิล

การแปรการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยคำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	149
สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ	
วจนกรรมเกี่ยวกับความสุภาพและแนวคิดเรื่องหน้า กับการคุกคามหน้าของตัวละครในรามเกียรติ์	175
ศิวดล วราเอกศิริ	
ความหมายและอัตลักษณ์ของจินฮากกา	215
ศิริเพ็ญ อังสิทธิพูนพร	

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความ วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร	241
---	-----

การแปรการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยดำ
อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
The Lexical Variations between Three Generations of Tai Dam
in Khaoyoy District, Petchaburi Province

สุวัฒนา เลี่ยมประวัต¹
Suwattana Liamprawat

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการแปรผันการใช้ศัพท์และรูปแปรของศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยดำหรือภาษาไทโคง ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้หน่วยวรรคจำนวน 650 หน่วยวรรคไปสอบถามผู้บอกภาษาและแบ่งผู้บอกภาษาเป็น 3 ระดับอายุคือ ระดับอายุที่ 1 อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุตั้งแต่ 45-55 ปี ระดับอายุที่ 3 อายุตั้งแต่ 18-30 ปี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทดำมากที่สุดและผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์ไทดำน้อยที่สุด ส่วนการใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่นนั้น ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้มากที่สุด นอกจากนั้นมีการแปรเสียงพยัญชนะและสระในศัพท์ไทดำและศัพท์อื่น ส่วนการแปรความหมายของศัพท์พบว่ามีความหมายกว้างออกและแคบเข้า นอกจากนั้นยังพบการสูญเสียศัพท์และการใช้ศัพท์อื่นแทนภาษาไทยดำด้วย

คำสำคัญ: 1. การแปรการใช้ศัพท์. 2. ภาษาไทดำ. 3. คนสามระดับอายุ.

¹ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

Abstract

This research article aims to investigate lexical variations in three generations of Tai Dam or Thai Song at Tambol Nong Prong, Khaoyoy District, Petchaburi Province. Focusing on variation in lexical forms and usages, this study examines 650 semantic units and divides the informants into three groups: (i) informants who are 60 years old or older, (ii) informants who are 45-55 years old, and (iii) informants who are 18-30 years old. Results showed that informants in the first groups used lexical items in Tai Dam more than informants in other groups. Informants in the third group used lexical items in Tai Dam less than other groups. Informants in the second group, however, were found to use lexical items in Tai Dam together with other lexical items. While the informants in the second group exhibited the highest use of lexical items in Tai Dam together with other lexical items. Additionally, variations in consonant and vowel sounds were demonstrated in both in Tai Dam lexical items and other items. Semantic variation included both widening of and narrowing of meanings. Loss of Tai Dam lexical items as well as substituting Tai Dam lexical items with other lexical items was also found in this study.

Keywords: 1. Lexical variation. 2. The Tai Dam Language. 3. Three generations of informants.

บทนำ

ชาวไททรงดำ ลาวโซ่ง หรือไทดำ เป็นชนกลุ่มหนึ่งที่พูดภาษาตระกูลไท (Tai Family) กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern group) ซึ่งตามการแบ่งของ ฟัง กวย ลี (Li, 1959) อธิบายว่าชาวไทดำมีถิ่นฐานเดิมอยู่ทางตอนใต้ของจีน ติดต่อกับเวียดนาม ตอนเหนือ ตั้งบ้านเรือนกระจายตั้งแต่ณฑลกว๋างสี ยูนนาน ดังเกีย ลุ่มแม่น้ำดำและ ลุ่มแม่น้ำแดง แคว้นสิบสองจุไทย โดยมีเมืองแถนหรือเตียนเบียนฟูเป็นศูนย์กลางการปกครองตนเองอย่างอิสระ ชาวไทดำอพยพเข้าสู่ประเทศไทยด้วยเหตุผลทางสงคราม ตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี (พ.ศ. 2322) จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2430) โดยตั้งถิ่นฐานที่เมืองเพชรบุรีเป็นแห่งแรกเพราะภูมิประเทศมีป่าเขามาก มีหุบเขา ห้วย ลำธาร น้ำท่วมไม่ถึง ชาวไทดำจึงปลูกสร้างบ้านเรือนอาศัยเป็นกลุ่มๆ กระจายกันไป หมู่บ้านแห่งแรก คือ บ้านหนองปรัง อำเภอเขาย้อย (บังอร ปิยะพันธ์, 2541 : 31) ที่ บ้านหนองปรังเป็นชุมชนชาวไทดำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีชาวไทดำอาศัยอยู่กว่า 700 หลังคาเรือนและยังคงรักษาเอกลักษณ์ด้านภาษาและวัฒนธรรมไว้ได้ (สุนทรศิริ แสงงาม, 2549 : 2) นอกจากนี้ยังมีชาวไทดำอาศัยในตำบลห้วยท่าช้าง ตำบลหนองชุมพลเหนือ ตำบลหนองชุมพล ตำบลเขาย้อย ตำบลทับค้าง ตำบลบางเค็ม ตำบลหนองปลาไหล อำเภอเขาย้อย (สมทรง บุรุษพัฒน์และคณะ, 2554 : 212) ปัจจุบันมีชาวไทดำอาศัยหลายจังหวัดในประเทศไทย เช่น จังหวัดเพชรบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม สมุทรสาคร กาญจนบุรี ลพบุรี สระบุรี พิจิตร พิษณุโลก กำแพงเพชร สุโขทัย เลย (พนิดา เย็นสมุทร, 2524 : 29-30)

ผู้วิจัยสังเกตว่าปัจจุบันชุมชนภาษาไทดำในประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการพัฒนาประเทศทุกๆด้านทำให้กลายเป็นชุมชนทวิภาษา (Bilingual community) หรือ ชุมชนพหุภาษา (Multilingual community) เพราะอิทธิพลของสื่อมวลชน การศึกษา ตลอดจนการพบปะคนต่างถิ่น ชาวไทดำจำเป็นต้องสื่อสารด้วยภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาราชการ กล่าวคือ คนวัยหนุ่มสาวมักใช้ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ หรือใช้ร่วมกับภาษาไทดำ ในขณะที่คนวัยทำงานหรือวัยชราานิยมใช้ศัพท์ไทดำมากกว่า

จากข้อสังเกตดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำแนวคิดของการศึกษาภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) มาเป็นกรอบความคิดในการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้ทฤษฎีการแปร (Variation theory) ที่อธิบายว่าทุกภาษามีการแปร กล่าวคือ มีการใช้รูปภาษาที่ต่างกัน สลับกันได้ โดยไม่ทำให้ความหมายแก่นเปลี่ยนไป ภาษาศาสตร์สังคมถือว่า ไม่มีการแปรใดเป็นการแปรอิสระ (Free variation) เพราะการแปรทุกกรณีสามารถอธิบายได้ด้วย

เงื่อนไขปัจจัยทางสังคม เช่น เพศ วัย การศึกษา ถิ่นที่อยู่ สถานการณ์

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการแปรของการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยต่ำ เนื่องจากการศึกษาภาษาโดยใช้ตัวแปรอายุจะทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ (Change in progress) ได้ชัดเจนขึ้น ดังแนวคิดของลาบอฟ (Labov, 1972 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544 : 39) ที่ว่า ความเปลี่ยนแปลงของภาษาเห็นได้จากการแปรของภาษาในคนต่างรุ่นกัน ภาษาของผู้ที่มีอายุมากที่สุดสามารถเปรียบได้กับภาษาในอดีต ภาษาของผู้พูดรุ่นกลางๆ ก็ถือว่าเป็นภาษาปัจจุบัน และภาษาของคนรุ่นอายุน้อยถือว่าเป็นภาษาของอนาคต ความแตกต่างกันของภาษาเช่นว่านี้ เปรียบเหมือนความแตกต่างของกาลเวลาจริง ซึ่งลาบอฟ (Labov, 1972) เรียกความเปลี่ยนแปลงนี้ว่า การเปลี่ยนแปลงในเวลาเสมือนจริง (Change in apparent time) ตรงข้ามกับการเปลี่ยนแปลงในเวลาจริง (Change in real time)

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยหลักเรื่อง "ชาติพันธุ์ : กระบวนทัศน์ใหม่ในการสืบสานภาษาและวัฒนธรรม" มีจุดมุ่งหมายคือศึกษากระบวนการทางภาษาที่ดำเนินอยู่ ตลอดจนศึกษาแนวทางใหม่ในการสืบสานภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนจุดมุ่งหมายของบทความวิจัยนี้คือ เพื่อศึกษาการแปรด้านการใช้ศัพท์และการแปรด้านรูปศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยต่ำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี โดยมีตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือระดับอายุของผู้บอกภาษา ส่วนตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ จำนวนหน่วยอรรถ (Semantic unit) ² จำนวน 650 หน่วยอรรถ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สรรวจเอกสารและคัดเลือกหน่วยอรรถ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการแปรของภาษาและคัดเลือกหน่วยอรรถที่ใช้เก็บข้อมูลจากงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยต่ำหรือลาวโซ่ง³ โดยมีเกณฑ์คัดเลือกหน่วยอรรถ ดังนี้

- 1.1 เป็นศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น คำเรียกเครือญาติ บุคคลในสังคม คำเรียกอาหารการกิน คำเรียกพืช ผัก ผลไม้ ธรรมชาติ วัตถุ เครื่องแต่งกาย กิริยาอาการ
- 1.2 เป็นหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาไทยต่ำใช้รูปศัพท์ต่างกับภาษาไทย

² หน่วยอรรถ (Semantic unit) คือ หน่วยความหมายที่แทนด้วยศัพท์จำนวน 1 ศัพท์ หรือมากกว่า

³ ดูรายชื่องานวิจัยในบรรณานุกรม

กรุงเทพฯ เช่น

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ
'มะละกอ'	/ma' hon³/	/ma' la' ko:/
'ใบแมงลัก'	/sa' la:ŋ⁵ ka:n³ kha:w'/	/baj' me:ŋ² lak⁴/
'จิ้งจก'	/to:⁵ ja:² huan²/	/ciŋ² cok³/

1.3 เป็นหน่วยอรรถที่มีลักษณะของเสียงปฏิกิริยาที่แสดงลักษณะเฉพาะกลุ่มย่อยของภาษาไทยถิ่น กล่าวคือศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไทยคำออกเสียงสระหรือพยัญชนะบางเสียงต่างกับภาษาไทยกรุงเทพฯ อันแสดงลักษณะเฉพาะของภาษาไทยคำ เช่น เสียงพยัญชนะต้นที่มีปฏิกิริยาคือ /ph, th, kh/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ จะเป็นเสียง /p, t, k/ ในภาษาไทยคำในคำที่ใช้พยัญชนะต้นอักษรต่ำ < พ ท ค > เนื่องจากภาษาไทยคำจัดอยู่ในกลุ่มพยัญชนะต้นไม่มีลม (P group) และจะมีปฏิกิริยากับภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มพยัญชนะต้นมีลม (PH group) ตามการแบ่งของเจมส์ อาร์ แชมเบอร์เลน (Chamberlain, 1975) เช่น

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ
'พาน'	/pa:n²/	/pha:n²/
'ท่อ'	/to:⁴/	/tho:⁴/
'คอ'	/ko:²/	/kho:²/

เสียงปฏิกิริยาพยัญชนะต้นอื่นๆ ระหว่างภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ได้แก่ เสียง /h/ ในภาษาไทยคำจะเป็นเสียง /r/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เสียง /s/ ในภาษาไทยคำจะเป็นเสียง /kh/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่น

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ
'รู'	/hu:²/	/ru:²/
'ไข่'	/saj³/	/khaj³/

ส่วนศัพท์ที่มีสระเสียงสั้นและพยัญชนะท้าย /ʔ/ ในภาษาไทยคำจะเป็นสระเสียงยาวหรือสระประสม และพยัญชนะท้าย /k/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่น

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ
'รากไม้'	/haʔ⁴/	/ra:k⁴/
'ลูก'	/luʔ⁴/	/lu:k⁴/

สระประสม /au/ ในภาษาไทยคำจะมีปฏิกิริยากับสระ /a/ และพยัญชนะท้าย /j/ คือ /aj/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ในคำที่ใช้รูปเขียน - ศัพท์ที่มีปฏิกิริยาดังกล่าวผู้วิจัยจะ

จัดเป็นคนละศัพท์และเลือกเป็นหน่วยอรรถที่ใช้เก็บข้อมูลด้วย เช่น

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ
'ใส'	/sauw'/	/saj'/
'ใหม่'	/mauw'/	/maj'/

จาก 3 เกณฑ์ข้างต้น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมหน่วยอรรถทั้งหมด 680 หน่วยอรรถ และทดลองเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาไทยคำที่ตำบลหนองปร่ง อำเภอเขาย้อย ผู้วิจัยพบว่าหน่วยอรรถบางหน่วยมีปัญหา เช่น ความหมายไม่ชัดเจน ผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุเข้าใจไม่ตรงกัน หรือบางหน่วยอรรถเป็นศัพท์ภาษาไทยคำที่เวียดนามยืมจากจีน หรือสิ่งของที่ผู้บอกภาษาไทยคำในจังหวัดเพชรบุรีไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันจึงไม่มีคำเรียก ผู้วิจัยจึงตัดหน่วยอรรถที่มีปัญหาออก เหลือหน่วยอรรถทั้งสิ้น 650 หน่วยอรรถ ซึ่งคาดว่าจะสามารถนำมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงรูปแบบการใช้ศัพท์และการแปรเสียงของศัพท์ได้

2. จัดหมวดรายการศัพท์ภาษาไทยคำที่ใช้ทดสอบ ผู้วิจัยนำหน่วยอรรถ 650 หน่วย มาจัดหมวดรายการศัพท์ภาษาไทยคำ เพื่อทดสอบกับผู้บอกภาษาสามระดับอายุ ดังนี้

- 2.1 หมวดของกิน รสชาติ จำนวน 50 หน่วยอรรถ
- 2.2 หมวดสัตว์ จำนวน 44 หน่วยอรรถ
- 2.3 หมวดอวัยวะ ส่วนประกอบของ คน สัตว์ พืช ชื่อโรค
จำนวน 53 หน่วยอรรถ
- 2.4 หมวดธรรมชาติ พืช จำนวน 39 หน่วยอรรถ
- 2.5 หมวดวัตถุ สถานที่ จำนวน 80 หน่วยอรรถ
- 2.6 หมวดบุคคล การงาน จำนวน 31 หน่วยอรรถ
- 2.7 หมวดการแต่งกาย ผ้า แร่ธาตุ จำนวน 20 หน่วยอรรถ
- 2.8 หมวดคำถาม ลักษณะนาม คำเชื่อม คำบอกเวลา
จำนวน 38 หน่วยอรรถ
- 2.9 หมวดกิริยาอาการ ขยายกิริยา จำนวน 295 หน่วยอรรถ

3. คัดเลือกพื้นที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลในภูมิภาคตะวันตกซึ่งมีชาวไทยคำอาศัยอย่างหนาแน่น คือ ตำบลหนองปร่ง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี อีกทั้งเป็นแหล่งแรกที่ชาวไทยคำซึ่งอพยพจากเวียดนามตอนเหนือมาตั้งถิ่นฐานอยู่ ตำบลหนองปร่งแบ่งเป็น 6 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 3,994 คน แยกเป็นชาย 1,891 คน หญิง 2,103 คน จำนวนครัวเรือน 986 ครัวเรือน (สุนทรรัตน์ แสงงาม, 2549 : 14) ประชาชน

ส่วนใหญ่ทุกหมู่บ้านใช้ภาษาไทยสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนาข้าว พื้นที่เก็บข้อมูลคือ หมู่ที่ 1, 2 และ 4 ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

4. คัดเลือกผู้บอกภาษา ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้บอกภาษาไว้ คือ เป็นผู้ที่เกิดและเติบโตที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และไม่เคยย้ายภูมิลำเนา ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน มีอวัยวะในการออกเสียงดี มีประสาทตาและประสาทหูใช้การได้ดี มีความชำนาญในการใช้ภาษา และมีการศึกษาไม่เกินภาคบังคับ

ผู้วิจัยได้กำหนดระดับอายุของผู้บอกภาษาเป็น 3 ระดับอายุ คือระดับอายุที่ 1 อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไประดับอายุที่ 2 อายุตั้งแต่ 45-55 ปี ระดับอายุที่ 3 อายุตั้งแต่ 18-30 ปี

จากระดับอายุดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดระดับอายุละ 4 คน ชาย 2 คน หญิง 2 คน รวมผู้บอกภาษาทั้งสิ้น 12 คน ดังนี้

- ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 คือ นายช้อย ทองสัมฤทธิ์ อายุ 76 ปี นางสาวพูน มีสุข อายุ 69 ปี นางถนอม คงอิมละมัย อายุ 68 ปี และนายพา เพชรพลาย อายุ 68 ปี

- ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 คือ นางนุชชา จำปาทอง อายุ 55 ปี นางบุญแจ่มจำ อายุ 55 ปี นายสุรินทร์ คิตคะเนิง อายุ 50 ปี และนายวุฒิพงศ์ อ้อยทอง อายุ 49 ปี

- ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 คือ นายภาคภูมิ เอี่ยมเพชร อายุ 30 ปี นางสาวอรุณรุ่ง แจ่มจำ อายุ 30 ปี นางสาวสุนิสา เบียดกระสิน อายุ 21 ปี และนายอาภรณ์ ชุ่มเชื้อ อายุ 20 ปี

5. วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้ของจริง แผนภาพ การแสดงกิริยาท่าทาง และการสนทนาโดยอธิบายความหมายของหน่วยอรรถ หรือกรณีที่เป็นคำไวยการณ์ เช่น คำถาม คำปฏิเสธ คำช่วยกริยาผู้วิจัยจะยกตัวอย่างประโยคภาษาไทยกรุงเทพฯ แล้วให้ผู้บอกภาษาแปลเป็นภาษาไทยคำเพื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จากหน่วยอรรถทั้งหมด 650 หน่วยอรรถ ผู้วิจัยพบว่าหน่วยอรรถบางหน่วยมีการใช้มากกว่า 1 คำ การที่จะทราบคำต่าง ๆ เหล่านั้นเป็นศัพท์⁴ เดียวกันหรือคนละศัพท์ต้องอาศัยเกณฑ์การวิเคราะห์ศัพท์ดังต่อไปนี้

5.1 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ไม่ว่าคำๆ นั้นจะเป็นพยางค์เดียวหรือ

⁴ ศัพท์ (Lexical item) คือคำหนึ่งคำที่วิเคราะห์แล้วว่าเป็นสมาชิกของหน่วยอรรถ แต่ละศัพท์อาจมีรูปแปรหรือไม่ก็ได้ ส่วนคำ (word) คือข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้บอกภาษาซึ่งยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ศัพท์ว่าคำเหล่านั้นเป็นศัพท์เดียวกันหรือคนละศัพท์

หลายพยางค์ หากความแตกต่างนั้นไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเกณฑ์การแปรเสียง จะจัดให้เป็นคนละศัพท์ เช่น

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทย	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'อิฐ'	/din' ci: ³ /	/ʔit ³ /
'เล่ม (ลักษณะนาม)'	/pap ³ /	/lem ³ /

5.2 คำ 2 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถเดียวกัน หากมีบางพยางค์ต่างกันและความต่างของพยางค์นั้นสามารถอธิบายได้ด้วยเกณฑ์การแปรเสียง ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การแปรเสียงของคำที่จัดเป็นศัพท์เดียวกันนั้น จะมีความแตกต่างที่สามารถอธิบายได้ด้วยเกณฑ์ทางเสียง ดังนี้

1. การแปรเสียงพยัญชนะ การแปรของหน่วยเสียงพยัญชนะของคำที่จัดเป็นศัพท์เดียวกันนั้น จากข้อมูลสามารถอธิบายความแตกต่างทางสัทศาสตร์ได้แก่ ฐานกรณ์ และลักษณะการออกเสียง ดังนี้

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทย	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'ฝุ่น'	/xun ³ /	/khun ³ /

เสียง /x/ และ /kh/ มีสัทศาสตร์ใกล้เคียงกันคือ เป็นเสียงเพดานอ่อน ไม่ก้อง ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทย	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'หน้าโหนด'	/na: ⁵ suat ³ /	/na: ⁵ noʔ ³ ~ na: ⁵ no:k ³ /

เสียงท้าย /ʔ/ - /k/ ต่างกันเพียงฐานกรณ์ของเสียงคือ เสียงช่องว่างระหว่างเส้นเสียงกับเสียงเพดานอ่อน จัดเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน⁵ ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1, 2, 3

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทย	ระดับอายุที่ 1
'ท้ายทอย'	/kam' lon ³ /	/kam' lon ³ ~ kam' don ³ /

เสียงพยัญชนะต้น /l/ - /d/ ต่างกันเพียงลักษณะการออกเสียงคือ เสียงข้างลิ้นกับเสียงระเบิด จัดว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกันในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 บางคน

2. การแปรเสียงสระ การแปรเสียงสระบางเสียงจัดเป็นรูปแปรของศัพท์

⁵ สัญลักษณ์ - หมายถึงการแปรเสียงหรือรูปของศัพท์เดียวกัน

เดียวกัน หากสามารถอธิบายความต่างด้านสัทศาสตร์ของเสียง เช่น ระดับของลิ้นหรือเสียงสระที่มีจุดเริ่มต้นเดียวกัน

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ระดับอายุที่ 3
'ร้อนใจ'	/hɔ:n ^o cau' /	/hɔ:n ^o cau' - hɔ:n ^o cau' /

เสียงสระ /au/ ~ /aw/ หรือทางสัทศาสตร์คือสระ [au] ต่างกันเพียงสระประสมเสียงที่ 2 คือสระกลาง ระดับสูง กับสระหลัง ระดับสูงในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 บางคน

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ระดับอายุที่ 3
'มะริน'	/mu: ^o hu: ^o /	/mu: ^o hu: ^o / - /mua ^o hu: ^o /

สระ /u:^o/ และ /ua/ มีสัทศาสตร์ใกล้เคียงกัน คือ เริ่มออกเสียงสระในตำแหน่งเดียวกัน มีการแปรในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 บางคน

5.3 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถบางคำ ถึงแม้จะเข้าเกณฑ์การแปรเสียงข้อ 5.2 แต่เนื่องจากคำนั้น เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องระบุว่า เป็นศัพท์ภาษาไทยคำ ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ศัพท์ภาษาลาวกลุ่มอื่นหรือเป็นเสียงปฏิกิริยาระหว่างภาษา ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะของภาษาไทยกลุ่มย่อย ผู้วิจัยจัดให้เป็นคนละศัพท์ เช่น

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ระดับอายุที่ 3
'พาย'	/pa:j ^o /	/pha:j ^o /	/pha:j ^o /

คำว่า /pha:j^o/ ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ เป็นศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ จัดเป็นคนละศัพท์กับ /pa:j^o/ ซึ่งเป็นศัพท์ภาษาไทยคำตามเอกสารระบุ

5.4 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถบางคำ หากไม่มีเอกสารระบุว่า เป็นคำภาษาใด เพราะเป็นศัพท์สร้างใหม่ในภาษาไทยคำซึ่งปรากฏในพื้นที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะจัดเป็นคนละศัพท์ เช่น

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ศัพท์สร้างใหม่	ระดับอายุที่ 1, 2
'ไข่ขาว'	/kam ^o saj ^o /	/saj ^o kha:w ^o /	/saj ^o kha:w ^o /
หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ศัพท์สร้างใหม่	ระดับอายุที่ 1
'ไข่แดง'	/mon ^o saj ^o /	/mon ^o de:ŋ ^o /	/mon ^o de:ŋ ^o /

5.5 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถนั้น หากมีความแตกต่างกันและความแตกต่างกันนั้นสามารถอธิบายได้ด้วย เกณฑ์ทางหน่วยคำ ก็ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

เช่น มีการเปลี่ยนแปลงบางพยางค์ของหน่วยคำ โดยคงพยางค์หลักที่แสดงความหมาย
เด่นเหมือนกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทย	ระดับอายุที่ 1, 2	ระดับอายุที่ 3
'โคลน'	/poŋ'/	/poŋ' - khi:' poŋ'/	/poŋ'/

/poŋ'/ เป็นพยางค์หลักมีความหมายว่า โคลน เพียงแต่มีการแปรโดยเพิ่ม
หน่วยคำ /khi:'/ 'ชี้' ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1, 2 บางคน ถือว่าเป็นรูปแปรของ
ศัพท์เดียวกัน

ระบบเสียงภาษาไทย

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลระบบเสียงพยัญชนะและสระพบว่าภาษาไทยคำตำบลหนอง
ปรัง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรีมีหน่วยเสียงพยัญชนะ 19 หน่วยเสียง ได้แก่ /p,
ph, b, t, th, k, kh, ʔ, c, f, s, h, m, n, ɲ, ŋ, l, w, j/ เสียงพยัญชนะต้น
ควบกล้ำมี 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /kw, khw, ŋw/ เสียงพยัญชนะท้ายมี 9 หน่วยเสียง
ได้แก่ /p, t, k, ʔ, m, n, ŋ, w, j/ หน่วยเสียงสระมีสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่
/i, i:, e, e:, ε, ε:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ สระประสมมี 4 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ua, ua, au/ ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยใช้ผลการ
วิจัยของสุนทรรัตน์ แสงงาม (2549 : 70) ซึ่งทำวิจัยที่ตำบลหนองปรัง อำเภอยะย้อย
จังหวัดเพชรบุรี พบว่ามีการแตกตัวของระบบวรรณยุกต์เป็น 2 ทาง (Two way split)
ในช่อง A B C DL และ DS 123-4 ตามแบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของวิลเลียม เจ.
เกดเนีย (Gedney, 1972) (Gedney Tone's box) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยคำ
มี 6 หน่วยเสียง คือ วรรณยุกต์ที่ 1 เสียงกลางขึ้น (mid rising tone) วรรณยุกต์ที่ 2
เสียงต่ำขึ้นตก (low rising falling tone) วรรณยุกต์ที่ 3 เสียงต่ำขึ้น (Low rising tone)
วรรณยุกต์ที่ 4 เสียงกลางระดับ (Mid level tone) วรรณยุกต์ที่ 5 เสียงต่ำระดับ (Low
level tone) วรรณยุกต์ที่ 6 เสียงกลางตก (Mid falling tone)

ผลการวิจัย

1. การแปรด้านการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุ

เมื่อพิจารณาการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุที่พูดภาษาไทยคำ หมู่ที่ 1
และ 2 ตำบลหนองปรัง อำเภอยะย้อยจังหวัดเพชรบุรี จากจำนวนหน่วยอรรถ 650
หน่วยอรรถ ปรากฏผลดังนี้

- 1.1 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาไทยคำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน
- 1.2 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาไทยคำทั้งสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน

1.3 หน่วยอรรถที่ผู้ออกภาษาไทยคำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน

1.1 หน่วยอรรถที่ผู้ออกภาษาไทยคำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน หมายถึง การที่ผู้ออกภาษาใช้ศัพท์เดียวกันหรือรูปแปรของศัพท์เดียวกัน จากการสอบถามพบว่า ผู้ออกภาษาไทยคำ อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรีทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เดียวกันมีจำนวน 447หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 73.38 แบ่งเป็น 3 รูปแบบดังนี้

1. การใช้ศัพท์ไทยคำ พบว่า ผู้ออกภาษาไทยคำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ไทยคำมีจำนวน 370หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 56.92 ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ A แสดงรูปแบบการใช้ศัพท์ไทยคำ ดังแผนภูมิและตัวอย่างศัพท์ ดังต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A	A

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'พริก'	/ma' ʔuatʰ/	/ma' ʔuatʰ/
'จิ้งหรีด'	/to:ʰ ci' kuŋʰ/	/to:ʰ ci' kuŋʰ/
'ข้อศอก'	/khe:n' sɔʔʰ/	/khe:n' sɔʔʰ/
'ดอกกระดังงา'	/bɔʔʰ laŋʰ ŋa:ʰ/	/bɔʔʰ laŋʰ ŋa:ʰ/
'ข้อน'	/ka' buaŋʰ/	/ka' buaŋʰ/

2. การใช้ศัพท์อื่น หมายถึง การที่ผู้ออกภาษาไทยคำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ หรือภาษาไทยถิ่นกลาง หรือภาษาลาวกลุ่มอื่น หรือศัพท์สร้างใหม่ การใช้ศัพท์ลักษณะนี้ มีจำนวน 104 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 16 ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ B แสดงรูปแบบการใช้ศัพท์อื่น ดังแผนภูมิและตัวอย่างศัพท์ ดังต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
B	B	B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'ของเล่น'	/cuəŋʰ ʔinʰ/	/khɔŋʰ lenʰ/
'ชื่อเรือน'	/siŋʰ juaʰ/	/khui:ʰ/
'ฉมวก'	/lɛm' sa:ŋʰ/	/sa' muaʔʰ/
'กา (ภาชนะ)'	/ʔəmʰ/	/ka:ʰ/

'ตุ้มหูห้วง' /bɔn' bɔŋ'/ /tum' hu:'/

3. การใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น หมายถึง การที่ผู้ออกภาษาไทดำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้ มีจำนวน 3 หน่วยย่อย หรือร้อยละ 0.46 ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ แสดงรูปแบบการใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A	A
B	B	B

หน่วยย่อย	ศัพท์ภาษาไทดำ	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'กราด'	/ba:n' sa:ŋ'/	/ba:n' sa:ŋ'/ /kha:t'/
'ตะแกรง'	/sɔ:ŋ'/	/sɔ:ŋ' / /ta' ke:ŋ' /
'เดือด'	/fo:t'/	/fo:t' / /duat' /

1.2 หน่วยย่อยที่ผู้ออกภาษาไทดำทั้งสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน หมายถึง การที่ผู้ออกภาษาทั้งสองระดับอายุใช้ศัพท์ไทดำหรือศัพท์อื่นหรือใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น การใช้ลักษณะนี้มีจำนวน 151 หน่วยย่อย หรือร้อยละ 23.23 แบ่งเป็น 6 รูปแบบ ดังนี้

1. หน่วยย่อยที่ผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1, 2 ใช้ศัพท์ไทดำ ส่วนผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้มีจำนวน 56 หน่วยย่อย หรือร้อยละ 8.61 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A	B

หน่วยย่อย	ศัพท์ภาษาไทดำ	ระดับอายุที่ 1, 2	ระดับอายุที่ 3
'ชี (ฟัน)	/lem'/	/lem'/	/si:'/
'กระรอก'	/to: ' hɔʔ'/	/to: ' hɔʔ'/	/ka' lɔ:k'/
'ท้ายทอย'	/kam' lon'/	/kam' lon'/	/tha:j' tho:j'/
'สมอง'	/ʔɛʔ'/	/ʔɛʔ'/	/sa' mo:ŋ'/

'พะอง' /ta' kə:n'/ /ta' kə:n'/ /pha' ?oŋ'/

2. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทดำ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2, 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้มีจำนวน 11 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 1.69 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	B	B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2, 3
'ถั่วลิสง'	/thua ³ loʔ ³ /	/thua ³ loʔ ³ /	/thua ³ khut ³ /
'ร่างกาย'	/to: ³ kiŋ ³ /	/to: ³ kiŋ ³ /	/lam ² to: ³ /
'ดอกบานไม่รู้โรย'	/boʔ ³ sa:m ³ buan ³ /	/boʔ ³ sa:m ³ buan ³ /	/boʔ ³ ba:n ³ bo: ³ lu: ³ lo:ʔ ³ /
'ขัน'	/khun ³ /	/khun ³ /	/khon ³ /
'ซา (ฝน)'	/ʔuan ³ /	/ʔuan ³ /	/sa: ² /

3. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2, 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้มีจำนวน 9 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 1.38 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A		
B	B	B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2, 3
'มะขามเทศ'	/ma ³ kha:m ³ pe: ³ /	/ma ³ kha:m ³ pe: ³ /	/ma ³ kha:m ³ the:t ³ /
'แพะ'	/to: ³ beʔ ³ /	/to: ³ beʔ ³ /	/pheʔ ³ /
'ของข้าว'	/pa: ³ kho: ³ /	/pa: ³ kho: ³ /	/ŋa:w ³ /
'สะพาน'	/khua ³ /	/khua ³ /	/sa ³ pha:n ³ /
'ฝึกซ้อม เรียน'	/ʔep ³ /	/ʔep ³ /	/fuuk ³ /

4. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1, 2 ใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้มีจำนวน 27 หน่วยอรรถ

หรือร้อยละ 4.15 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A	
B	B	B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทย	ระดับอายุที่ 1, 2	ระดับอายุที่ 3
'เปื้อน, เลอะเทอะ'	/ʔuaj³/	/ʔuaj³/ /puan³/	/puan³/
'พ่นน้ำ'	/phu:³/	/phu:³/ /phon³/	/phon³/
'พื่อนรำ'	/se:³/	/se:³/ /fɔ:n³/	/fɔ:n³/
'รุ่งรัง'	/tuɸ³/	/tuɸ³/ /hok³/	/hok³/
'วัก'	/soʔ³/	/soʔ³/ /wak³/	/wak³/

5. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทยดำ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2, 3 ใช้ศัพท์ไทยดำร่วมกับศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้มีจำนวน 13 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 2 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A B	A B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ไทยดำ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2, 3
'ลูกคนหัวปี'	/luʔ⁴ kok³/	/luʔ⁴ kok³/	/luʔ⁴ kok³/ /luʔ⁴ kon² jaw³/
'ซีก เสี้ยว'	/kim³/	/kim³/	/kim³/ /siʔ⁴/
'กลม'	/mon²/	/mon²/	/mon²/ /kom¹/
'คอยหา'	/kɔŋ²/	/kɔŋ²/	/kɔŋ²/ /kho:j²/
'ขัง'	/saŋ¹/	/saŋ¹/	/saŋ¹/ /khaŋ¹/

6. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1, 2 ใช้ศัพท์ไทยดำ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์ไทยดำร่วมกับศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้มีจำนวน 35 หน่วยอรรถ

หรือร้อยละ 5.38 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A	A B

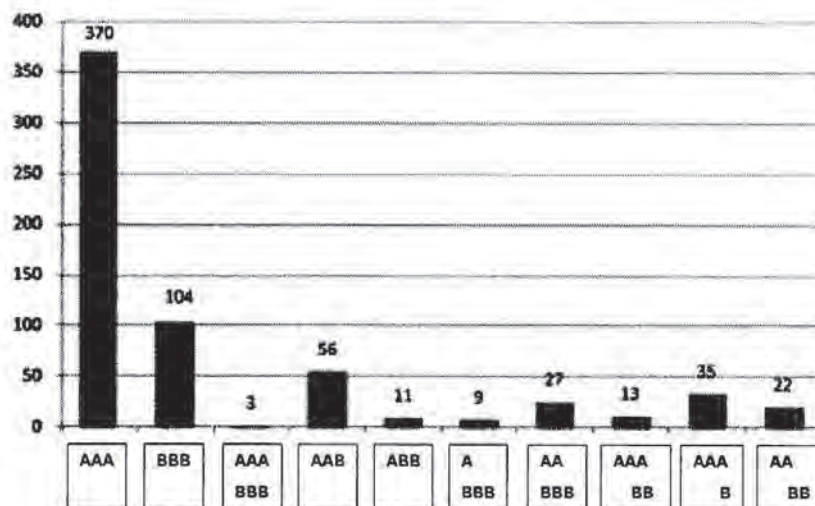
หน่วยยรรย	ศัพท์ไทดำ	ระดับอายุที่ 1, 2	ระดับอายุที่ 3
'ล้าง'	/suaj'/	/suaj'/	/suaj'/ /la:ŋ'/
'สนุกไพเราะ'	/muan'/	/muan'/	/muan'/ /sa' nuk'/
'หึ่งหว'	/həŋ'/	/həŋ'/	/həŋ'/ /ʔit' sa:'/
'แตก'	/teʔ'/	/teʔ'/	/teʔ'/ /te:k'/
'โต้เถียง'	/ka:j'/	/ka:j'/	/ka:j'/ /thiaŋ'/

1.3 หน่วยยรรยที่ผู้ออกภาษาไทดำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน หมายถึง การที่ผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทดำ ผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น ส่วนผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่นเท่านั้น มีจำนวน 22 หน่วยยรรย หรือร้อยละ 3.38 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A B	B

หน่วยยรรย	ศัพท์ภาษาไทดำ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
'สัปประด'	/ma' nat'/	/ma' nat'/	/ma' nat'/ /som' ma' lot'/	/sap' pa' lot'/
'ดอกโสน'	/boʔ' ko: ta:ŋ'/	/boʔ' ko: ta:ŋ'/	/boʔ' ko: ta:ŋ'/ /boʔ' sa' no:'/	/boʔ' sa' no:'/
'ปิ่น'	/ʔoŋ'/	/ʔoŋ'/	/ʔoŋ'/ /pu:n'/	/pu:n'/
'ข้างล่าง'	/kəŋ'/	/kəŋ'/	/kəŋ'/ /la:ŋ'/	/la:ŋ'/
'ขยัน'	/cə:ŋ'/	/cə:ŋ'/	/cə:ŋ'/	

/kha'jan'/ /kha'jan'/
จากรูปแบบการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยคำทั้ง 10 รูปแบบ



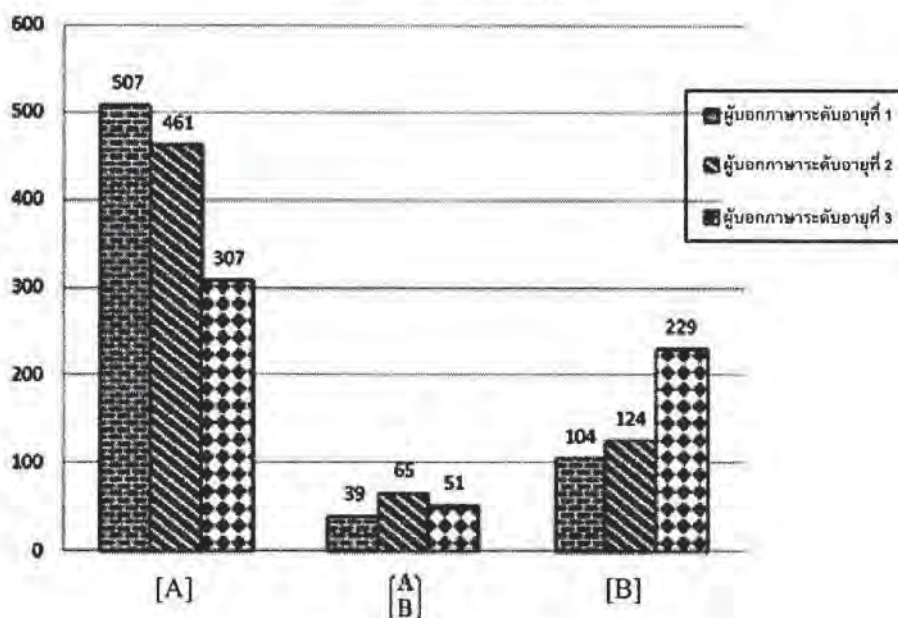
สามารถแสดงความถี่ของการใช้แต่ละแบบ ได้ด้วยแผนภูมิดังต่อไปนี้

จะเห็นว่าชุมชนภาษาไทยคำ คำบลหนองปรือ อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี ผู้บอกภาษาทุกระดับอายุใช้ศัพท์ไทยคำร่วมกันเป็นจำนวนมากที่สุดคือ 370 หน่วยยรรยง รองลงมาก็คือการใช้ศัพท์อื่นแทนศัพท์ไทยคำ จำนวน 104 หน่วยยรรยง

เมื่อพิจารณาอัตราการการใช้ศัพท์ไทยคำ [A] ศัพท์อื่น [B] และการใช้ศัพท์ไทยคำ ร่วมกับศัพท์อื่น [A_B] ของผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุพบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทยคำ [A] มากที่สุด คือร้อยละ 78 ใช้ศัพท์อื่น [B] น้อยที่สุด คือร้อยละ 16 ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น [B] มากที่สุด คือร้อยละ 35.23 และใช้ศัพท์ไทยคำ [A] น้อยที่สุด คือร้อยละ 47.23 ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ไทยคำ ร่วมกับศัพท์อื่น [A_B] มากที่สุด คือร้อยละ 10 ดังตารางต่อไปนี้

การใช้ศัพท์ ระดับอายุ	A		A B		B	
		%		%		%
ระดับอายุที่ 1	507	78	39	6	104	16
ระดับอายุที่ 2	461	70.92	65	10	124	19.07
ระดับอายุที่ 3	307	47.23	51	7.84	229	35.23

ตารางเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ไทยคำ [A] ศัพท์ไทยคำร่วมกับศัพท์อื่น (A/B) และศัพท์อื่น [B]
ของคนสามระดับอายุ



2. การแปรด้านรูปศัพท์ของคนสามระดับอายุ

2.1 การแปรด้านรูปศัพท์ของไทดำ

2.2 การแปรด้านรูปศัพท์ของศัพท์อื่น

2.1 การแปรด้านรูปศัพท์ของไทดำหมายถึง การใช้รูปศัพท์ภาษาไทยคำของผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุ หรือระดับอายุเดียวกันที่มีมากกว่า 1 รูปแปร โดยรูปแปรที่เกิดขึ้นจากการตัด การเพิ่ม หรือการเปลี่ยนบางพยางค์ โดยพยางค์ที่แสดงความหมายหลักยังคงเดิม เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'บุบบุรี'	/bem' - bem' be?/
	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'โกหก'	/bew ^s - khi: ^s bew ³ /
	ระดับอายุที่ 1
'ร่ม'	/kan ² hom ⁴ - hom'/
	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'ที่ไหน'	/ka' lau ² - bon' lau ² /

นอกจากนี้ยังพบการแปรเสียงของศัพท์ไทดำ เช่น			
<u>การแปรเสียง</u>	<u>หน่วยยรรยง</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>	<u>ระดับอายุที่ 3</u>
/l ~ d /	'บันได'	/khan ² laj ¹ /	/khan ² daj ¹ /
		<u>ระดับอายุที่ 3</u>	
/auu ~ aw/	'ใส'	/sauu ¹ ~ saw ¹ /	

2.2 การแปรด้านรูปศัพท์ของศัพท์อื่น หมายถึง การใช้รูปแปรของศัพท์อื่น ได้แก่ ภาษาไทยกรุงเทพฯ ภาษาไทยถิ่นกลาง หรือการสร้างศัพท์ใหม่ที่ปรากฏใช้ในผู้ออกภาษาทั้งสามระดับอายุ รูปแปรนี้อาจเกิดจากการตัด การเพิ่ม หรือการเปลี่ยนบางพยางค์ โดยพยางค์ที่แสดงความหมายหลักยังคงเดิม เช่น

<u>หน่วยยรรยง</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>	<u>ระดับอายุที่ 2, 3</u>
'แกะ' (สัตว์)	/to: ¹ ke? ¹ /	/ke? ³ /
'ปลาเนื้ออ่อน'	/pa: ¹ nuu ² ʔo: ³ /	/pa: ¹ nuu ² nim ³ /
'จะงอย (ปากนก)'	/sop ³ nok ⁴ /	/ɣo: ² sop ³ nok ⁴ /

นอกจากนี้ยังพบการแปรเสียงของศัพท์อื่น เช่น

<u>การแปรเสียง</u>	<u>หน่วยยรรยง</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>	<u>ระดับอายุที่ 3</u>
-ʔ ~ -k	'คอปอก'	/ko: ² pho? ⁴ /	/ko: ² pho:k ⁴ /
		<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>	<u>ระดับอายุที่ 3</u>
s ~ ch	'ชะลอม'	/sa ⁴ lo: ² m ² /	/cha ⁴ lo: ² m ² /
		<u>ระดับอายุที่ 1, 2, 3</u>	
p ~ ph	'ทอผ้า'	/pe: ² ~ phe: ² /	

3. การแปรด้านความหมายของศัพท์ ของคนสามระดับอายุ

ผู้วิจัยพบการแปรความหมายของบางศัพท์ ดังนี้

3.1 การแปรด้านความหมายกว้างออก (Widening) หมายถึง ผู้ออกภาษาระดับอายุหนึ่งใช้ในความหมายแคบ แต่ผู้ออกภาษาระดับอายุต่อมาใช้ในความหมายกว้างกว่าเดิม ส่วนใหญ่จะเกิดกับศัพท์อื่น ซึ่งผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 2 หรือ 3 จะใช้ศัพท์อื่นในความหมายกว้าง คลุมความหมายของศัพท์ไทดำ ปรากฏการณ์ดังกล่าวมีผลต่อการสูญเสียศัพท์ไทดำ เช่น

<u>หน่วยยรรยง</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>
'ไผ่'	/pho: ² /

หมายถึง การไผ่ออกมาให้เห็นทั้งตัว ถ้าไผ่แค่อวัยวะบางส่วน เช่น มือ เท้า หน้า ใช้ว่า

/men³/

ระดับอายุที่ 3

/pho:³/

หมายถึง การโผล่ออกมาให้เห็นทั้งตัว หรือ
อวัยวะบางส่วน

ระดับอายุที่ 1, 2

‘สไบ’

/sa⁴ baj¹/

หมายถึง สไบที่มีเนื้อผ้า สีสน และลายปักที่
ไม่ใช่ของไทดำ ถ้าเป็นของไทดำ ใช้ว่า /pha:⁶
piaw¹/

ระดับอายุที่ 3

/sa⁴ baj¹/

หมายถึง สไบทุกประเภท ทั้งของไทดำและ
กลุ่มชาติพันธุ์อื่น

3.2 การแปรด้านความหมายแคบเข้า (Narrowing) หมายถึง ผู้บอกภาษาระดับ
อายุหนึ่งใช้ในความหมายแคบ แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุต่อมาใช้ในความหมายกว้าง
กว่าเดิม ส่วนใหญ่จะเกิดกับศัพท์ไทดำซึ่งมีความหมายกว้างในผู้บอกภาษาระดับอายุ
ที่ 1 และหรือ 2 ระดับอายุต่อมาใช้ในความหมายแคบ ปรากฏการณ์ดังกล่าวมีผลต่อ
การสูญเสียศัพท์ไทดำด้วย เช่น

หน่วยอรรถ

ระดับอายุที่ 1

‘สไบ’

/pha:⁶ piaw¹/

หมายถึง สไบหรือผ้าคาดอกที่มีเนื้อผ้า สีสน
และลายปักของไทดำเท่านั้น ถ้าเป็นของ
กลุ่มชาติพันธุ์อื่น ใช้ว่า /sa⁴ baj¹/

ระดับอายุที่ 2

/pha:⁶ piaw¹/

หมายถึง สไบหรือผ้าคาดอกทุกประเภททั้ง
ของไทดำและกลุ่มชาติพันธุ์อื่น

4. การสูญเสียศัพท์ไทดำและการรักษาศัพท์ไทดำ

จากข้อมูลการใช้ศัพท์รูปแบบ B B B พบว่า มีการสูญเสียศัพท์ไทดำโดย
ใช้ศัพท์อื่นแทน ได้แก่ ศัพท์ไทยกรุงเทพฯ ศัพท์ไทยถิ่นกลาง ศัพท์ลาวกลุ่มอื่น หรือ
ศัพท์สร้างใหม่ เช่น

หน่วยอรรถ

ศัพท์ไทดำ

ระดับอายุที่ 1, 2

ระดับอายุที่ 3

‘น้อยหน้า’

/ma⁴ saj¹ khiat³/

/ma⁴ no:⁵ ne:⁵/

/no:⁵ na:⁵/

ศัพท์ /ma⁴ no:⁵ ne:⁵/ เป็นศัพท์ภาษาไทยยวน ซึ่งผู้บอกภาษาระดับอายุ

ที่ 1, 2 นำมาใช้แทนศัพท์ไทดำคือ /ma⁴ sa:j¹ khia:t³/ ส่วนผู้ออกภาษาระดับอายุ
ที่ 3 ได้นำศัพท์ /no:vj⁴ na:³/ ของภาษาไทยกรุงเทพฯ มาใช้แทนศัพท์ไทดำ

หน่วยยรรยง	ศัพท์ไทดำ	ระดับอายุที่ 1, 2	ระดับอายุที่ 3
'เกลื่อน, กระจาย'	/hia ⁴ ha:j ² /	/sa ⁴ sa:j ² /	/ka ⁴ ca:j ² /

ศัพท์ /sa⁴ sa:j²/ เป็นศัพท์ภาษาลาวเวียง ลาวครั้ง ซึ่งผู้ออกภาษาระดับอายุ
ที่ 1, 2 นำมาใช้แทนศัพท์ไทดำคือ /hia⁴ ha:j²/ ส่วนผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 3 ได้
นำศัพท์ /ka⁴ ca:j²/ ของภาษาไทยกรุงเทพฯ มาใช้แทนศัพท์ไทดำ

การใช้ศัพท์ภาษาอื่น หรือศัพท์สร้างใหม่ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าภาษา
ไทดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี มีการเปลี่ยนแปลงด้านการ
สนทนาศัพท์ไทดำ ที่ปรากฏ [A] และระดับอายุต่างๆ เพราะการใช้ศัพท์อื่น [B] หรือการใช้ศัพท์
ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น นั้น ปรากฏตั้งแต่ผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1 กล่าวคือ ผู้ออก
ภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์อื่นจำนวน 104 หน่วยยรรยง หรือร้อยละ 16 ใช้ศัพท์ไทดำ
ร่วมกับศัพท์อื่นจำนวน 39 หน่วยยรรยง หรือร้อยละ 6 ผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 3
ใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด คือจำนวน 229 หน่วยยรรยง หรือร้อยละ 35.23 ส่วนผู้ออกภาษา
ระดับอายุที่ 2 จะใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่นมากที่สุด จำนวน 65 หน่วยยรรยง หรือ
ร้อยละ 10 ผู้วิจัยคาดว่าระดับอายุที่ 2 เป็นบุคคลวัยทำงาน มีครอบครัว เป็นระดับอายุ
เชื่อมต่อกับคนวัยชราและวัยหนุ่มสาว จึงนิยมใช้ศัพท์ทั้งสองประเภทสื่อสารควบคู่กัน

หากจะพิจารณารูปแบบ B B B คือการใช้ศัพท์อื่นแทนศัพท์ไทดำแต่ละ
หมวด ซึ่งมีผลทำให้เกิดการสนทนาศัพท์ไทดำของผู้ออกภาษาทุกระดับอายุ พบว่าหมวด
วัตถุ สถานที่ และหมวดการแต่งกาย ผ้า แร่ธาตุ ผู้ออกภาษาใช้ศัพท์อื่นมากเป็นลำดับ
ที่ 1 และ 2 อาจเป็นเพราะวัตถุสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวันของชาวไทดำเปลี่ยนรูป
แบบไปและเปลี่ยนวัสดุที่นำมาผลิต อาจใช้พลาสติกแทนตอกซึ่งเป็นเครื่องจักสาน คน
รุ่นใหม่ใช้ศัพท์อื่นแทน เช่น หน่วยยรรยง กระบุง กระติบ กระต้อมที่นา หรือส่วนประกอบ
ของบ้านเรือนแบบไทดำ เช่น ชานเรือน ชายคาตลอดจนวิธีการแต่งกายแบบไทดำที่ไม่
นิยมแต่งในชีวิตประจำวัน คงเหลือแต่แต่งในงานบุญประจำปีหรือเพื่อประชาสัมพันธ์
ให้นักท่องเที่ยวรู้จักเท่านั้น เช่นหน่วยยรรยง ปิ่นปักผม กระดุมเงิน กำไลเงิน สร้อยคอ
ตุ้มหูแบบไทดำ ส่วนหมวดคำถาม ลักษณะนามใช้ศัพท์อื่นน้อยที่สุดโดยเรียงลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 หมวดวัตถุ สถานที่ จำนวน 80 หน่วยยรรยง ใช้ศัพท์อื่น 28 หน่วยยรรยง
(ร้อยละ 35)

- ลำดับที่ 2 หมวดการแต่งกาย ผ้า แร่ธาตุ จำนวน 20 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 5 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 25)
- ลำดับที่ 3 หมวดอวัยวะ ส่วนประกอบของคน สัตว์ พืช ชื่อโรค จำนวน 53 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 8 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 15)
- ลำดับที่ 4 หมวดกิริยาอาการ ขยายกิริยา จำนวน 295 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 39 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 13.22)
- ลำดับที่ 5 หมวดบุคคล การงาน จำนวน 31 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 4 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 12.90)
- ลำดับที่ 6 หมวดธรรมชาติ จำนวน 39 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 5 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 12.82)
- ลำดับที่ 7 หมวดของกิน รสชาติ จำนวน 50 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 6 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 12)
- ลำดับที่ 8 หมวดสัตว์ จำนวน 44 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 6 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 12)
- ลำดับที่ 9 หมวดคำถาม ลักษณะนาม คำเชื่อม คำบอกเวลา จำนวน 38 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 4 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 10.52)

ส่วนการรักษาศัพท์ไทดำ รูปแบบ A A A แต่ละหมวดของคนสามระดับอายุนั้น ผู้วิจัยพบว่าหมวดคำถาม ลักษณะนาม คำเชื่อม คำบอกเวลา ผู้บอกภาษาใช้ศัพท์ไทดำมากที่สุดอาจเป็นเพราะหมวดคำดังกล่าวเป็นคำไวยากรณ์ค่อนข้างเป็นนามธรรมใช้เชื่อมประโยคให้สละสลวย ส่วนหมวดวัตถุ สถานที่ ผู้บอกภาษาจะใช้ศัพท์ไทดำน้อยที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้

- ลำดับที่ 1 หมวดคำถาม ลักษณะนาม คำเชื่อม คำบอกเวลา จำนวน 38 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 31 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 81.57)
- ลำดับที่ 2 หมวดบุคคล การงาน จำนวน 31 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 23 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 74.19)
- ลำดับที่ 3 หมวดของกิน รสชาติ จำนวน 50 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 34 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 68)
- ลำดับที่ 4 หมวดสัตว์ จำนวน 44 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 26 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 65)
- ลำดับที่ 5 หมวดธรรมชาติ จำนวน 39 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 25 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 64.10)

- ลำดับที่ 6 หมวดการแต่งกาย ผ้า แร่ธาตุ จำนวน 20 หน่วยรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 12 หน่วยรรถ (ร้อยละ 60)
- ลำดับที่ 7 หมวดกิริยาอาการ ขยายกิริยา จำนวน 295 หน่วยรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 160 หน่วยรรถ (ร้อยละ 54.23)
- ลำดับที่ 8 หมวดอวัยวะ ส่วนประกอบของคน สัตว์ พืช ชื่อโรค จำนวน 53 หน่วยรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 27 หน่วยรรถ (ร้อยละ 50.94)
- ลำดับที่ 9 หมวดวัตถุ สถานที่ จำนวน 80 หน่วยรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 32 หน่วยรรถ (ร้อยละ 40)

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการใช้หน่วยรรถจำนวน 650 หน่วยรรถ สอบถามผู้บอกภาษาไทดำ ทั้งสามระดับอายุในตำบลหนองปรือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบการแปรผันการใช้ศัพท์ กล่าวคือ มีการใช้ศัพท์ไทดำมากที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และน้อยที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ด้านการใช้ศัพท์อื่นมีการใช้มากที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และน้อยที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ส่วนการใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่นนั้น ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้มากที่สุดและน้อยที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 การแปรผันรูปศัพท์ไทดำและศัพท์อื่นพบการเพิ่ม การตัดพยางค์ และการแปรเสียงพยัญชนะและสระด้วย นอกจากนั้นยังมีการแปรความหมายทั้งความหมายกว้างออกและแคบเข้าโดยเฉพาะการแปรความหมายแบบแคบเข้าของศัพท์ไทดำและการใช้ศัพท์อื่นในความหมายกว้างออกจะมีผลกระทบต่อการสูญเสียศัพท์ไทดำในอนาคต

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ใช้ตัวแปร “อายุ” ศึกษาการแปรของศัพท์ในภาษาตระกูลไทพื้นที่ต่าง ๆ เช่น งานวิจัยของ สายัณ สวมทอง (2544) ศึกษาศัพท์ภาษาไทยถิ่นของคนสามระดับอายุในตำบล ควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง งานวิจัยของ ศรินยา จิตบรรจง และดุษฎี กองสมบัติ (2551) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์ภาษาญ้อของชาวบ้านที่ทำขอมยาง ตำบลท่าขอมยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม งานวิจัยของ พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2555) ศึกษาการแปรและการเปลี่ยนทางศัพท์และเสียงในภาษาไทยถิ่นที่พูดในจังหวัดน่าน

เมื่อพิจารณาเรื่องการแปรศัพท์ ผู้วิจัยพบประเด็นเกี่ยวกับเสียงย่อยที่เกิดขึ้นใหม่ในภาษาไทยคำได้แก่ เสียงพยัญชนะต้น [ch] และ [d] ซึ่งเป็นอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาไทยกลาง เช่นคำว่า /phak³ chi:/ ‘ผักชี’ /cha³ lo:m²/ ‘ชะลอม’ /do:ŋ/ ‘ดอง’ ส่วนใหญ่จะเกิดกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ที่จะใช้เสียง [ch] และ [d]

แทนเสียง /s/ และ /l/ ในภาษาไทยดำแต่เดิม นอกจากนั้นยังพบการแปรเสียงพยัญชนะ
ท้าย /ʔ ~ k/ ในศัพท์ที่ใช้สระเสียงยาวหรือสระประสม เช่น ‘หยวก’ ผู้บอกภาษาระดับ
อายุที่ 1 จะออกเสียงเป็น /juaʔ/ ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่ถูกต้องในภาษาไทยดำ
แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะออกเสียงเป็น /juak/ ซึ่งเป็นศัพท์ไทยกรุงเทพฯ
นับเป็นการสัมผัสภาษา (Language contact) ที่น่าสนใจหรือการใช้ศัพท์ภาษาลาว
กลุ่มอื่นที่อยู่ใกล้เคียง แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงภาษาอันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอก
เกิดการผสมผสานของภาษา (Language mixture) ระหว่างภาษาไทยดำกับภาษาอื่น
ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ซึ่งควรใช้ตัวแปรทางสังคม เช่น เพศ อาชีพ
ทัศนคติต่อภาษาศึกษาให้ละเอียดต่อไป

๐๐๐๐ ๐๐ ๐๐๐๐

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- นิภา ไชยะ. (2553). การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ
ภาษาลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- บังอร ปิยะพันธุ์. (2541). ลาวในกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.
- พนิดา เย็นสมุทร. (2524). คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พินรัตน์ อัครวัฒนากุล. (2555). รายงานการวิจัยโครงการการแปรและการ
เปลี่ยนแปลงทางศัพท์และเสียงในภาษาไทยถิ่นที่พูดในจังหวัดน่าน.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.
- วรณัฐ ประพัฒน์. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวโซ่ง ในจังหวัด
นครปฐม ราชบุรีและ เพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรินยา จิตบรรจงและดุษฎี กองสมบัติ. (2551). รายงานการวิจัยการเปลี่ยนแปลง
การใช้คำศัพท์ภาษาญ้อของชาวบ้านท่าขออนยาง ตำบลท่าขออนยาง
อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมทรง บุรุษพัฒน์และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยการใช้ภาษาและทัศนคติ
ต่อภาษาและการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในภูมิภาค
ตะวันตก. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัย
มหิดล.
- สายัน สวมทอง. (2544). คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นของคนสามระดับอายุ ในตำบล
ควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุนทรรัตน์ แสงงาม. (2549). การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุ
และทัศนคติต่อภาษาในภาษาไทยถิ่น (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอย้าย้อย
จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- นิภา ไชยะ. (2553). การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ
ภาษาลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- บ้งอร ปิยะพันธุ์. (2541). ลาวในกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.
- พนิดา เย็นสมุทร. (2524). คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พินรัตน์ อัครวัฒนากุล. (2555). รายงานการวิจัยโครงการการแปรและการ
เปลี่ยนแปลงทางศัพท์และเสียงในภาษาไทยถิ่นที่พูดในจังหวัดน่าน.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.
- วรนุช ประพิน. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวโซ่ง ในจังหวัด
นครปฐม ราชบุรีและ เพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรินยา จิตบรรจงและดุษฎี กองสมบัติ. (2551). รายงานการวิจัยการเปลี่ยนแปลง
การใช้คำศัพท์ภาษาญ้อของชาวบ้านท่าขอนยาง ตำบลท่าขอนยาง
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมทรง บุรุษพัฒน์และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยการใช้ภาษาและทัศนคติ
ต่อภาษาและการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในภูมิภาค
ตะวันตก. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัย
มหิดล.
- สายัณ สวมทอง. (2544). คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นของคนสามระดับอายุ ในตำบล
ควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุนทรรัตน์ แสงงาม. (2549). การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุ
และทัศนคติต่อภาษาในภาษาไทโซ่ง (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอย้าย
จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ และกันทิมา วัฒนะประเสริฐ. (2539). รายงานการวิจัย
วิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชน
ภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2532). คำจำกัดความในภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2544). ภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
อัญชลี บุรณะสิงห์. (2531). วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสาม
ระดับอายุในภาษาไทยโซ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาษาต่างประเทศ

- Chamberlain, James R. (1975). "A New look of the history and classification of
the Tai Language." in **Studies in Tai Linguistics in Honor of William
J. Gedney** : p. 49-66. Bangkok: CIEL.
Ferguson, C.A. and Gumperz, J.D. (1973). "Vary and Language." In **Reading
for Applied Linguistics vol.1**. Ed. by J. F. B Allen and Pit Corder.
London: Oxford University Press.
Fippinger, Jay and Fippinger, Dorothy. (1974). Black Tai phoneme, with reference
to White Tai. **Anthropological Linguistics** 12, 3 : 83-95.
Gedney, William J. (1972). "A Checklist for determining tones in Tai Dialects."
In **Studies in Linguistics in Honor of George L. Trager** : p. 423-437.
Ed. by M. Estillie Smith. Mouton: The Hauge.
Labov, William A. (1972). **Sociolinguistics pattern**. Philadelphia: University
of Pennsylvania.
Li, Fang Kuei. (1959). Classification by vocabulary: Tai Dialects. **Anthropological
Linguistics** 1-2 : 15-21.
Luangthongkum, Theraphan. Old Tai Dam (Black Tai) Lexicon. (Manuscript).
Orapin Maneewong. (1978). A Comparative phonological study of Lao Song in
Petburi and Nakhorn Pathom Province. Unpublished M.A. Thesis, Mahidol
University.